

Prof. Dr. Seyit Bahcivan Hocamın Ardından (1952-2023)

After the Passing of Prof. Dr. Seyit Bahcivan (1952-2023)

دَقَاتُ قَلْبِ الْمَرْءِ قَائِلَةٌ لَهُ إِنَّ الْحَيَاةَ دَقَائِقٌ وَتَوَانِي
فَارْفَعْ لِنَفْسِكَ بَعْدَ مَوْتِكَ ذِكْرَهَا فَالذِّكْرُ لِلْإِنْسَانِ عُمُرٌ ثَانِي
احمد شوقي¹

Doğan KAPLAN*

Öz

Bu yazı bir vefeyat yazısıdır. İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı, alanımızın duayeni Hasan Onat'ın 2020 yılındaki kaybından sonra 2022 yılında Sıddık Korkmaz'ın vefatıyla şok yaşamış 2023 yılında ise Seyit Bahcivan'ın beklenmedik ölümüyle adeta yaprak dökümü yaşamıştır. Bahcivan, ilim tahsili için İstanbul ve Mekke'de uzun

Abstract

This article is an obituary. After the loss of Hasan Onat, the doyen of our field, in 2020, the Department of History of Islamic Sects experienced a shock with the death of Sıddık Korkmaz in 2022, and in 2023, with the unexpected death of Seyit Bahcivan. Bahcivan, after spending many years in Istanbul and Mecca for the study of

¹ “Kalp atışları insana, hayatın dakikalar ve saniyelerden ibaret olduğunu söyler. Öyleyse ölümünden sonra hayırla anılmaya bak. Çünkü hatırlanmak insana verilmiş ikinci bir ömür gibidir.” Ahmed Şevki (öl.1932).

* Prof. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalı/ Konya, Türkiye/ dkaplan@erbakan.edu.tr/ ORCID ID: orcid.org/0000-0001-90040863.

Başvuru Submission	Kabul Accept	Yayın Publish
27.06.2023	27.06.2023	30.06.2023

DOI 10.18403/emakalat.1320408

yıllar kaldıktan sonra Konya'ya dönüp hizmetini memleketinde sürdürmüştür. İslam Mezhepleri Tarihi alanındaki önemli eserlerin edisyon kritiklerini yapmak suretiyle ilim dünyasına büyük katkılar sağlamıştır. İstanbul'daki ilim hayatı içerisinde Muhammed Emin Saraç Hocaefendi'nin büyük bir yeri vardır. Bir taraftan Yüksek İslam Enstitüsü'ne devam eden Bahcivan, 6 yıl boyunca Saraç Hoca'nın Camii derslerine devam ederek ondan birçok kitap okumuştur. Hocasının himmetleriye Mekke'ye giden Bahcivan yurda döndükten sonra hocasından tevarüs ettiği ders okutma geleneğini Konya'da sürdürmüş, yıllarca fakülte derslerinin yanı sıra çeşitli sivil toplum kuruluşlarında öğrencilere kitap okutmuştur. Hocasından gördüğünü işleyen Bahcivan, ölümünden yaklaşık bir ay öncesine kadar bu fahri derslere devam etmiştir.

Anahtar Kelimeler: İslâm Mezhepleri Tarihi, Seyit Bahcivan, Emin Saraç, Mekke, Konya

Islamic sects, returned to Konya and continued his service in his hometown. He made great contributions to the world of Islamic sects by editing and criticising important works in the field of History of Islamic Sects. Muhammad Emin Sarac has a great place in the scholarly life in Istanbul. Bahcivan, who attended the Higher Islamic Institute on the one hand, attended Saraç Hoca's mosque classes for 6 years and read many books from him. Bahcivan, who went to Mecca with the blessings of his teacher, continued the tradition of lecturing that he inherited from his teacher in Konya after returning to the country, and read books to students in various non-governmental organisations as well as faculty lectures for years. Bahcivan, who processed what he saw from his teacher, continued these voluntary lessons until about a month before his death.

Keywords: History of Islamic Sects, Seyit Bahcivan, Emin Sarac, Makka, Konya.

İslam Mezhepleri Tarihçileri olarak son dört yıldır büyük bir yaparak dökümü yaşıyoruz. Küresel Covid-19 salgını sırasında alanımızın duayen hocalarından doktora tez danışmanım Prof. Dr. Hasan Onat'ı (2020), elim bir trafik kazasında fakültede on yılı aşkın teşrik-i mesai yaptığım meslektaşım Prof. Dr. Sıddık Korkmaz'ı (2022) ve 1 Mart 2023'te on yıl boyunca fakültede asistanlığımı yaptığım ve birlikte çalışmaktan her zaman onur duyduğum yüksek lisans tez danışmanım Prof. Dr. Seyit Bahcivan'ı kaybettik. Rabbim'den üç hocamıza da gani gani rahmet diliyorum.

Bu yazıda rahmete vesile olması niyazıyla merhum Seyit Bahcivan hocamızı otuz yıla yakın muarefemize istinaden tanıtmaya çalışacağım. Önce akademik biyografisini kısaca arz edeyim.²

² Merhum Seyit Bahcivan hocamın gençlik dönemi fotoğraflarını temin etmede bana yardımcı olan merhumun kerimesi, öğrencim Fatma Cihan'a teşekkür ederim.

1952 yılında Konya'nın Seydişehir ilçesine bağlı Nuzumla (Yaylacık) köyünde doğan Seyit Bahcivan, ilkokulu köyünde tamamladıktan sonra İstanbul'a eğitim için gönderilir. 1973 yılında İstanbul İmam Hatip Okulu'ndan, 1977 yılında ise İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun olan Seyit Hocamız, 1975-1979 yılları arasında Şişli Müftülüğü'ne bağlı olarak İmam Hatip olarak görev yapar. Lisansüstü tahsil için Suudi Arabistan'a giden Bahcivan, Mekke Ümmü'l-Kura Üniversitesi'nde 1979-1994 yılları arasında Yüksek Lisans ve Doktora eğitimini tamamlamıştır. 1994 sonrası Türkiye'ye kesin dönüş yapan hocamız, 14 Temmuz 1995 tarihinde Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Arapça Öğretim Görevlisi olarak göreve başlar. 1998 yılından emekli olduğu tarihe kadar İslam Mezhepleri Tarihi A.B.D.'nda Öğretim Üyesi olarak çalışan Bahcivan, 01.01.2019 tarihinde resen emekli olur. Merhum Bahcivan evli ve altı çocuk sahibidir.

Özetlemek gerekirse Konya'da doğan ve ilkokulu burada okuyan hocamız, orta öğretim ve yükseköğretim tahsili için İstanbul'a gitmiş orada 12 yıl yaşamış, ardından 14 yıl yaşayacağı Mekke-i Mükerreme'ye giderek lisansüstü çalışmalarını orada tamamlamıştır. Nihayet kesin dönüş yaptığı memleketi Konya'da 30 yıla yakın hizmet verdikten sonra emaneti sahibine teslim etmiştir.

Resim 1: Bahcivan hocanın 1971, 1973 ve 1976 yıllarına ait fotoğrafları.

1. Çınar Altında Yetişen Meyveli Ağaçlar

Seyit hocam 12 yıl yaşadığı İstanbul'da boş durmamış, Yüksek İslam Enstitüsünde okurken merhum Emin Saraç Hocaefendi'nin ders

halkalarına da devam etmiştir. Doğrusunu söylemek gerekirse Seyit Bahcivan hocam, Şeyhulislam Mustafa Sabri Efendi, Muhammed Zahid el-Kevseri ve Emin Saraç Hocaefendi çizgisinin takipçisi ve devam ettiricisi olmuştur.

Aslen Tokat'lı olan ve ilim tahsili için ailesi tarafından İstanbul'a Ali Haydar Efendi'nin yanına gönderilen Emin Saraç Hocaefendi (öl.2021), İstanbul'a bir süre eğitimine devam ettikten sonra hocasının tavsiyesiyle Mısır'a gider. 10 yıl kadar Mısır'da Ahmed Fehmi Ebu Sünne, Muhammed Abdulvehhab Buhayri ve Süleyman Dünya gibi büyük âlimlerden ders alır. 1959 yılında Cemalabdunnâsır'ın yabancı öğrencileri Mısır'dan deport etmesi sebebiyle Türkiye'ye döner. İlim Yayma Cemiyeti'nin Yüksek İslam Enstitüsü öğrencileri için başlattığı yaz kursu olarak başlattığı dersleri sürekli hale getirmesiyle 1959'dan vefat edeceği 2021 yılına kadar 62 yıl boyunca Fatih'teki ders halkasına bila-fâsıla devam eder.

Seyit Bahcivan'ın Emin Saraç hocayla yolları tam da bu dersler vesilesiyle kesişir. Bahcivan, Yüksek İslam Enstitüsüne başladığı 1973 yılında Emin Hocanın önce Fatih Camii Müezzinlik Mahfilinde devam eden, daha sonra İlim Yayma'nın Vefa yurdu yapıldıktan sonra bitişiğindeki Ekmekçizâde Mescidi'nde devam eden ders halkasına devam ederek *Hidâye, İhtiyar, Sünen-i Ebu Dâvud, Tirmizi, Tâc, Kaside-i Bürde, Şifa-i Şerif, Tahâvi Akîdesi* vd. çok sayıda eser okumuştur. Bu derslere yurt dışına gideceği 1979 yılına kadar devam eden Bahcivan, Emin Saraç hocanın derslerinin kışın yatsı namazından sonra başlayıp gece 11'e kadar devam ettiğini, kendisinin o sıralarda Şişli müftülüğüne bağlı olarak imamlık yaptığında bu derslere IV.Levent'te yatsı namazını kıldırdıktan sonra katıldığını ifade etmiştir. Hocanın derslerinin yazın ise sabah 09'da başlayıp öğle namazına kadar devam ettiğini, hocanın derslere sadece haziran ayında öğrencilerin sınavları için bir ay, 2 hafta da öğrencilerin ailelerini görmeleri için (sıla-i rahim için) ara verdiğini bunun dışında derslerini hiç ak-satmadığını ifade etmiştir.³

2. İlim Yolculuğunda İkinci Durak: Mekke Ümmü'l-Kura Dönemi

Bir üniversite gibi faaliyet yürütüp ders okutan Emin Saraç hocanın iki binin üzerinde öğrenci yetiştirdiği ifade edilmektedir.⁴ Emin

³ RehberTv, "Merhum M.Emin Saraç ve Hadis Alimleri-Prof.Dr.Seyit Bahcivan, İlahiyatçı Faruk Telci-" *YouTube* (26 Şubat 2021), 00:05:20-00:06:34.

⁴ "Hadis Alimi Muhammed Emin Saraç Kimdir", <https://eminsarac.meb.k12.tr>. [Erişim tarihi:01.06.2023].

Saraç Hocaefendi, Mısır'daki öğrenimini tamamlayamayıp yurda döndüğünden yurt dışı içinde bir ukde olarak kalmıştır. Bu sebeple talebelerini Mısır'a Ezher'e göndermek ister. 1978 yılında gerçekleştirdiği Hac yolculuğunda kutsal topraklarda görüştüğü hocaları Hanefilerin şeyhi (Şeyhu'l-Ahnâf) unvanlı Ahmed Fehmi Ebu Sünne, ve Şafiilerin şeyhi (Şeyhu's-Şevâfia) unvanlı Mahmud Abduddâim'in Mısır'ı terkedip Mekke'ye Ummu'l-Kura Üniversitesine geldiğini öğrenir. Görüştüğü hocaları Mısır'daki tüm değerli hocaların siyasi baskılar sebebiyle orayı terk edip Hicaz'a hicret ettiklerini söyleyerek Emin hocaya talebelerini Mekke'ye göndermesinin daha iyi olacağını söylerler. Bunun üzerine Hac dönüşü Türkiye'ye dönen Emin Hoca öğrencilerini Mekke'ye Ümmü'l-Kura'ya gönderir.

Merhum Bahcivan hocam, ders halkasındaki arkadaşları Halil İbrahim Kutlay,⁵ Ahmet Efe, Hamdi Arslan ve Şerafettin Kalay'la 1979 yılında Mekke'ye giderler. Ümmü'l-Kura'da hadis veya tefsir bölümünde lisansüstü çalışma yapmak isteyen Seyit Bahcivan hocaya kontenjan sınırlılığı sebebiyle ancak Usulu'd-Din (Akîde) alanında yüksek lisans yapabileceği söylenir. Bunun üzerine Bahcivan Hoca bu alanda Mahmud Ahmed Hafâci'nin danışmanlığında çalışmaya başlar. Bu dönemde merhum Muhammed Kutub'dan iki yıl ders alan hocam, Nahivci Ebu'l-Berekât Kemaluddin Enbârî'nin (öl.577/1181), kelim ve mezhepler tarihiyle ilgili eseri *ed-Dâi ile'l-İslâm* adlı eserinin tahkikiyle yüksek lisansını 1986 yılında tamamlar. Bu çalışması kitap olarak 1988'de Beyrut'ta basılmıştır.⁶

⁵ Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi İslami İlimler Fakültesinde Hadis Anabilim Dalı Başkanı olan Prof. Dr. Halil İbrahim Kutlay, hocası Emin Saraç'ın ders okutma geleneğini devam ettirmekte hafta sonları Fatih Camii'nde sabah namazı sonra, Edirnekapı Mihrimah Sultan Camii'nde akşam namazını müteakip, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi'nde cumartesi 14.00-15.00 arasında Sahih-i Buhari dersleri okutmakta, yine Pazar günleri 12.30-13.15 arasında Fatih Camii'nde Riyazu's-Salihin dersleri yapmaktadır.

⁶ Bkz. Ek 1.

Resim 1: Seyit Bahcivan'ın 1986 yılındaki yüksek lisans tez savunmasından

Doktora çalışmasına da aynı alanda devam eden Bahcivan Hoca kısa süreli olarak önce Muhammed Kutub ardından Prof. Dr. Mahmud Ahmed Hafâci danışmanlığında *Şeyhu'l-İslâm İbn Kemâl Bâşâ ve Ârâuhu'l-İtikâdiyye ala Dav'i Akideti's-Selef* (İbn Kemâlpaşa'nın Selef Akidesi Işığında İtikadi Görüşleri) başlıklı doktora tezini 1993 yılında tamamlar. Osmanlı Devleti şeyhülislamı ve tarihçi İbn Kemalpaşa'nın (öl.940/1534) itikadi konulardaki (ilahiyat, nübüvvet, sem'iyat) görüşlerini ele aldığı bu çalışması 2005 yılında Beyrut'ta Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye'de basılır.⁷

On beş yıl boyunca Suudi Arabistan'da yaşayan merhum Bahcivan Hoca o yıllarıyla ilgili şu değerlendirmede bulunur: "15 yıl Vehhabi diyarında kaldım. Akaid konusunda çalışma yaptım, burada bu konu çalışılmaz diye iki defa doktorayı bırakma durumum oldu, ama yılmadık devam ettik. Zaten Emin Hocamız da bizimle irtibatını kesmedi, sakına oraların fikirlerine kapılmayın diye bizi kontrol ederdi. Asla ve kat'a pişman değilim. İstikametten ayrılmadık. Ömrümüzün sonuna geldik. Doğrusunu yapmışız. İlimden daha öte merteye yoktur."⁸

⁷ Bkz. Ek 2.

⁸ RehberTv, "Merhum M.Emin Saraç ve Hadis Alimleri-Prof.Dr.Seyit Bahcivan, İlahiyatçı Faruk Telci-" *YouTube* (26 Şubat 2021), 00:36:20-00:38:34.

3. Sılaya Dönüş: Konya'ya Yerleşmesi

Merhum Seyit hocam, yaklaşık 15 yıllık Mekke tecrübesi sonrası önce İstanbul'a döner, ancak artık asıl memleketinde hizmet etmesi gerektiğini düşündüğünden Konya'ya yerleşir. 14 Temmuz 1995 tarihinde Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Arapça Öğretim Görevlisi olarak göreve başlar. 31.10.1998 yılında İslam Mezhepleri Tarihi Anabilim Dalında öğretim üyesi olarak atanır. 02.09.2008 yılında aynı alanda doçent olan hocamız 28.03.2013 yılında profesör unvanı alır. Emekliliğine 6 ay kala hocamız Selçuk Üniversitesi İslami İlimler Fakültesine dekan olarak atanır.

Hocamın dekanlığının ilginç bir hikâyesi vardır. Biraz magazine kaçacak ama bunu anlatmak isterim. Bilindiği gibi dekan atamalarında YÖK'e üç isim gönderilmesi gerekmektedir. Selçuk İslami İlimlere dekanlığı konusunda konsensüs oluşmuş bir hocamız (ki kendisi saygı duyduğum değerli bir isimdir) üç kişilik isim listesine Seyit Bahcivan hocamızın ismini ikinci sırada yazdırır. Bahcivan hocam bu yazdırma işini istememesine rağmen ilgili hocamızın talebi üzerine rıza gösterir, hatta hocamızın müracaat dosyasını da bu hocamız rektörlüğe ulaştırır. Bir süre sonra büyük bir şok yaşanır. Zira YÖK'ten gelen atama yazısında dekan olarak Prof. Dr. Seyit Bahcivan'ın ismi görünmektedir. Bahcivan hocam YÖK başkanı Yekta Saraç hocayı arayarak dekanlık istemediğini zira emekliliğine 6 ay kaldığını ifade eder. Ancak YÖK başkanı bu talebini kabul etmez, "sen sana verilen vazifeyi yap, emekliliğin gelince bir çözüm üretiriz" der. Kaderin cilvesi diyorum ben buna. Belki Bahcivan hocamızın ismi nasılsa emekli olacak dekan atanmaz diye yazdırıldı, ancak hesaba katılmayan Bahcivan hocamızın YÖK Başkanı'nın merhum babasının gözde talebelerinden biri olmasıydı. Öyle anlaşılıyor ki Yekta Hoca babasının talebelerinden birine vefa ve kadirşinaslık göstermek istemişti. Merhum hocamın emekliliği yaklaştığında kendisine YÖK Başkanına bunu haber vermesi gerektiğini kadrosunun, yeni sayılan üniversitelerden birine alınıp emeklilik yaşı 72'ye çıkarılabileceğini ve görevlendirmeye Selçuk İslami İlimler'de dekanlık vazifesine devam edebileceğini söyledim. Ancak merhum hocam mahviyet sahibi olduğu için buna tenezzül etmedi. Böylece 01.01.2019 yılında hocamız emekliye ayrıldı.

Seyit Bahcivan hocam hem akademisyen olarak çalıştığı dönemde hem de emekliliğinden sonra merhum Muhammed Emin Saraç Hocaefendi'den tevarüs ettiği ders halkası geleneğini devam ettirmiştir. Bizzat fakirin öğrencilik yıllarında kendisinden Konya'daki ABİMER (Abdullah b. Mesud İslami Araştırmalar Merkezi), *Şerhu'l-Emâli ve*

Cevheratu't-Tevhid'i okumuştuk. Emekliliğinden sonra *Şifâ-i Şerif, el-Ezkâr, Seyyiduna Muhammed Rasulullah* kitaplarını okutan hocamız merhum Prof. Dr. Ali Osman Koçkuzu hocamızın da katıldığı ders halkalarına da devam etmiştir. Hocalarla olan ders halkalarında hocalar münavebeli olarak ders okurlardı. Vefatında bir iki hafta önce ders halkalarına ara veren merhum hocamız 1 Mart 2023 / 3 Şaban 1444'te emaneti sahibine teslim eder. Allah Teâlâ rahmet eylesin.

4. İslam Mezhepleri Tarihi Alanına Katkıları

Merhum Seyit Bahcivan hocam, Suudi Arabistan'a gittiğinde Hadis veya Tefsir alanında lisansüstü çalışmalar yapmak ister. Ancak kendisine kontenjan sınırlamaları sebebiyle sadece Usulu'd-Din alanında çalışma yapabileceği söylenince istemeyerek de olsa bu alanda çalışma yapar. Yüksek lisansını yazma eser tahkiki üzerinde yapmış olması onun Türk akademiasındaki en ayırıcı vasfı olacaktır. Zira daha İsam Edisyon-Kritik esaslarını belirlemeden Bahcivan hocam bu alanda yetkin bir kişi olarak kendini göstermiştir.

İbrahim Halil İnal hocanın ifadesiyle hoca tam bir Mezhepler Tarihiçisidir, zira bu alanda edisyon kritik çalışmaları yapmış nadir hocalarımızdandır. Birçok kitap, makale, ansiklopedi maddesi, bildiri ve çevirisi bulunan hocamızın özellikle edisyon kritiğini yaptığı eserlerden bahsetmek istiyorum.

Ebû Mutî' Mekhûl b. Fadl en-Nesefî, *Kitâbu'r-Radd 'alâ Ehli'l-Bida' ve'l-Ehvâ ed-Dâlle*. Thk. Seyit Bahcivan.

Hanefî fakihlerinden Ebu Mutî' Mekhûl b. Fadl en-Nesefî'nin (öl.318/930), Hanefî fırak geleneğinin günümüze ulaşmış ilk kaynağı olan eserin edisyon kritik edilmiş hâlidir. Bu kitabı 1980 yılında Marie Bernand tek yazma nüshaya dayalı olarak yayınlamıştır. Bahcivan, Bernand'ın tahkikli neşrini orijinal nüshayla karşılaştırdığında neredeyse her sayfada 4-5 okuma hatası, tashif, tahrif ve atlama tespit etmiş bunun üzerine bu eseri yeniden tahkik ederek neşretmiştir.⁹

⁹ Bahcivan, Marie Bernand'ın yayınladığı nüshayla ilgili eleştirel bir makale yazmıştır.Bkz. Seyit Bahcivan, "Ebû Mutî' Mekhul b. Fadl en-Nesefî'nin "Kitabu'r-redd 'ala ehli'l-bida' ve'l-ehve'd-dalle" Adlı Eserinin ve Marie Bernand Tahkikinin Değerlendirilmesi". e-Makalat Mezhep Araştırmaları Dergisi 6 / 1 (Temmuz 2013): 5-43 .

Seyit Bahcivan, Mezhepler Tarihi Yazmalarında Aidiyete Problemi “Usûlu’n-nihal ve el-Fıraku’l-İslâmiyye” Örneği ve Eserlerin Edisyon Kritiği, Konya: Adal Ofset, 2007.

Üçüncü asrın sonlarında yaşamış Bağdat Mutezilesinin meşhur âlimlerinden Ebu’l-Abbâs Abdullah b. Muhammed el-Ma’rûf bibni Şirşîr Abdullah en-Nâşî el-Ekber’in (öl.293/906) *Usûlu’n-nihal* adlı eseri, şimdiye kadar ulaşılabilen tek yazma nüsha olarak Bursa Bölge Yazmalar/Haraççıoğlu no.1309’de kayıtlıdır. Bu eserin bir kısmı 1971 yılında Josef Van Ess tarafından içeriğinden hareketle *Mesâilu’l-İmâme* adıyla basılmıştır.¹⁰ Ancak adı geçen yazmanın edisyon kritikli neşrini yapan Seyit Bahcivan, bu yazmanın sadece vr.1-51^b arasının Nâşî el-Ekber’e ait olup adının da hem nüshanın ilk sayfasında hem de mukaddimesinde geçtiği üzere *Usûlu’n-nihal elletî ih-telefe fihâ ehlu’s-salât* olduğunu tespit etmiştir. Bahcivan’ın tespitine göre yazmanın kalan kısmı ise (vr.52^a-162^b) Şâfiî âlim İbn Ebu’d-Dem’e (ö.642/1244) ait *el-Fıraku’l-İslâmiyye*’dir.¹¹

Mestcizâde Abdullah Efendi. el-Mesâlik fi’l-Hilâfiyyât beyne’l-mütekellimîn ve’l-hukemâ. Thk. Seyit Bahcivan. Beyrut: Dâru Sadr, 2007.

Osmanlı âlimi Mestcizâde Abdullah Efendi’nin (öl.1150/1737), Eş’ariler, Maturidiler ve Mutezililerin görüş farklılıklarını mukayeseli ele alan kıymetli bir çalışmadır. Seyit Bahcivan, bu eseri birçok yazma nüshaya dayalı olarak tahkik ederek yayınlamıştır.

Hamsu Resâil fi’l-Fırak ve’l-Mezâhib li’bn Kemâl Bâsâ Tahkik

Seyit Bahcivan’ın bu çalışması daha önce hakkında doktora yaptığı İbn Kemal Paşa’nın fırka ve mezheplerle ilgili beş risalesinin tahkikli neşridir.

Kitâbu’l-İtikâd li Sâid b. Muhammed el-Ustuvâi dirase ve tahkik Seyit Bahcivan. Beyrut, 2005.

Hanefî fakih ve kadı Ebû’l-Alâ’ İmâdüslâm el-Kâdî Sâid b. Muhammed b. Ahmed b. Ubeydillâh el-Üstuvâi en-Nisâbüri’nin (öl. 432/1041) günümüze ulaşan *Kitâbü’l-İtikâd* adlı eserinin tahkikli neşridir. Üstuvâi eserinde Ebû Hanife’den gelen akaidle ilgili rivayetleri on dört başlık (fasıl) altında toplamıştır. Seyit Bahcivan, eserin

¹⁰ Bkz. Nâşî el-Ekber, *Mesâilu’l-imâme, kitâbu’l-ewsât fi’l-makâlât*, thk. Josef Van Ess, (Beyrut: Franz Steiner Verlag, 1971).

¹¹ Bkz. Bahcivan. *Mezhepler Tarihi Yazmalarında Aidiyete Problemi “Usûlu’n-nihal ve el-Fıraku’l-İslâmiyye” Örneği ve Eserlerin Edisyon Kritiği*, (Konya: Adal Ofset, 2007), 6, 51.

bilinen tek nüşhasını kaynaklarıyla ve kendisinden faydalanan diğer eserlerle karşılaştırarak 2005 yılında yayınlamıştır.

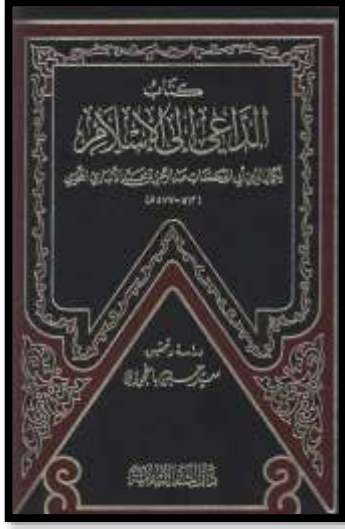
Bahcivan'ın bu edisyon kritikli yayınlar dışında daha birçok makalesi bulunmaktadır. Ancak sadece burada anılan tahkikli neşirler bile tek başına merhum Bahcivan'ın gayretini ispatlamaya yeter. Çalışmaktan ve ders okutmaktan başka bir şey bilmeyen merhum hocamıza bir kere da rahmet diliyorum. Sevgili yengemize ve biricik çocuklarına sabr-ı cemil niyaz ediyorum.

Bu vesileyle makale başında andığım üç hocamıza da Rabbimden gani gani rahmet diliyorum.

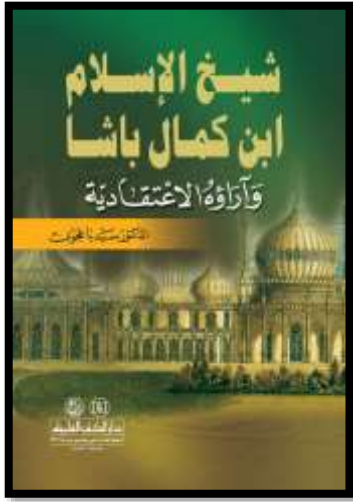

EKLER

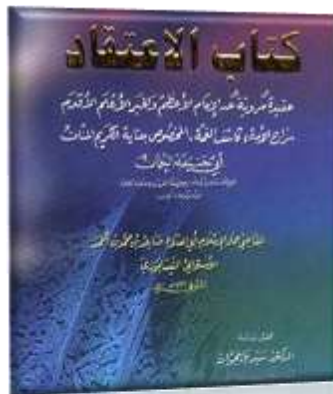
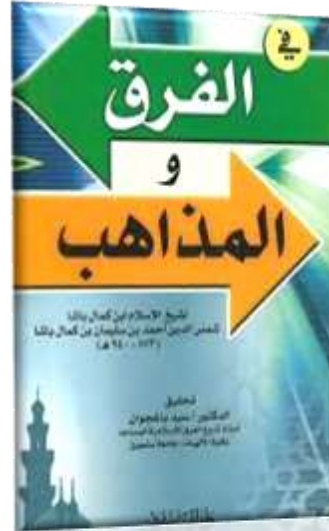
Eserleri

Ek 1: Seyit Bahcwan'ın edisyon kritiğini yaptığı Ebu'l-Bekât Enbârî'nin Kitâbu'd-Dâi ile'l-İslâm adlı eseri. Beyrut:Dâru'l-Beşâiri'l-İslâmiyye, 1988.

Ek 2: Seyit Bahcwan'ın basılmış doktora tezi. Seyit Bahcwan, Şeyhu'l-İslâm İbn Kemâl Bâşâ ve Ârâuhu'l-İ'tikâdiyye, Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 2005.

Bazı Fotoğrafları

